PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · EDUKACJA OBYWATELSKA · KLASA 2

Mój głos w sprawie publicznej – jak napisać skuteczną petycję do rady gminy

Uczniowie zaczynają od problemu z najbliższego otoczenia, ustalają, do kogo i w jakiej formie można się zwrócić, a potem sprawdzają trzy petycje z błędami, piszą własną petycję według wzoru i oceniają petycje innych zespołów kartą kontrolną opartą na art. 4 ustawy o petycjach.

Przedmiot	Edukacja obywatelska
Klasa	klasa 2
Dział	Dział 5. Prawo, prawa człowieka i praca
Temat lekcji	**Mój głos w sprawie publicznej – jak napisać skuteczną petycję do rady gminy**
Czas	45 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	problem startowy, analiza dokumentów z błędami, pisanie według wzoru, wzajemna recenzja kartą kontrolną
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w zespołach 3–5 osób, praca w parach (faza 6)
Środki dydaktyczne	wypis przepisów (dodatek A), trzy petycje do analizy (dodatek B), karta kontrolna (dodatek C), wzór petycji i lista tematów (dodatek D), telefony lub komputer z dostępem do internetu, karta pracy (załącznik)

CEL OGÓLNY

Rozwijanie umiejętności korzystania z konstytucyjnego prawa petycji (art. 63) oraz przygotowania dokumentu zgodnego z ustawą o petycjach (działanie obywatelskie EO.D.8).

CELE OPERACYJNE – UCZEŃ PO LEKCJI:

- Uczeń wyjaśnia, że prawo petycji, wniosków i skarg wynika z art. 63 Konstytucji.
- Uczeń wymienia obowiązkowe elementy petycji (art. 4 ust. 2 ustawy o petycjach) oraz skutki ich braku (art. 7).
- Uczeń wskazuje adresata właściwego do rozpatrzenia petycji o charakterze lokalnym.
- Uczeń redaguje krótką petycję w interesie publicznym, z konkretnym żądaniem i uzasadnieniem.
- Uczeń znajduje w internetowej bazie aktów prawnych obowiązujący tekst ustawy o petycjach i podaje jego publikator (EO.IV.F2).

CELE W JĘZYKU UCZNIA

- Wiem, co musi być w petycji i co się dzieje, gdy są braki.
- Umiem napisać krótkie żądanie i uzasadnienie.
- Wiem, w jakim czasie adresat rozpatrzy petycję.

WYMAGANIA Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- **EO.IV.7** – identyfikuje podstawowe prawa człowieka i obywatela, wyjaśnia ich znaczenie w relacji obywatel – państwo; analizuje informacje i formułuje opinię w wybranej kontrowersyjnej sprawie dotyczącej praw człowieka
- **EO.IV.8** – rozpoznaje przypadki łamania praw człowieka i obywatela, potrafi zgłosić ich naruszenie oraz wykorzystać inne sposoby ochrony tych praw, w tym przez kontakt z organami państwowymi i międzynarodowymi powołanymi w tym celu
- **EO.IV.F2** – wyjaśnia ideę hierarchii źródeł prawa w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej (którymi są m.in. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, ratyfikowane umowy międzynarodowe, ustawy i rozporządzenia) oraz potrafi wyszukać obowiązujący wybrany akt normatywny
- **EO.D.8** – napisania i wysłania (opublikowania) petycji, listu lub listu otwartego do przedstawicieli władz publicznych w ważnej dla niego sprawie

Źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 6 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. 2025 poz. 382) – podstawa programowa Edukacji obywatelskiej, zakres podstawowy; w liceum kl. II–III, w technikum kl. II–IV; https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2025/382/text.pdf.

KRYTERIA SUKCESU (NaCoBeZU)

- Wymieniam cztery obowiązkowe elementy petycji (art. 4 ust. 2).
- Wskazuję, co stanie się z petycją bez miejsca zamieszkania (art. 7 ust. 1) i bez adresata (art. 7 ust. 2).
- Piszę petycję, w której żądanie jest jedno, konkretne i mieści się w zadaniach gminy.
- Podaję termin rozpatrzenia petycji (3 miesiące, art. 10 ust. 1).

DODATEK B. TRZY PETYCJE DO ANALIZY

Trzy krótkie petycje do analizy w fazie 3 – celowo mają braki. Wszystkie osoby, miejscowość i adresy są fikcyjne.

Nr	Tekst petycji
Petycja A	**Do wszystkich odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w gminie** My, uczniowie klasy 2b Liceum Ogólnokształcącego w Jasnej Dolinie, prosimy o zamontowanie sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych przy ul. Lipowej. Przejście jest niebezpieczne – samochody jeżdżą zbyt szybko, a przy szkole nie ma żadnych znaków. Anna Maj (reprezentująca), ul. Polna 3, Jasna Dolina; Karol Wrona, ul. Leśna 8, Jasna Dolina; Ewa Nowak, ul. Kwiatowa 14, Jasna Dolina. Adres do korespondencji: ul. Polna 3, 00-000 Jasna Dolina. Podpisy: [trzy podpisy]. 3 grudnia 2026 r.
Petycja B	**PETYCJA do Rady Gminy Jasna Dolina** Wnosimy o ustawienie dodatkowych ławek w parku przy ul. Lipowej, ponieważ uczniowie czekają tam na autobus, a ławek jest za mało. Wnioskujemy o zabezpieczenie w budżecie gminy środków na dwa nowe siedziska. Podpisano: klasa 2b. Adres do korespondencji: poczta e-mail klasy. 3 grudnia 2026 r.
Petycja C	**PETYCJA do Rady Gminy Jasna Dolina** Podmiot wnoszący: Anna Maj (osoba reprezentująca), ul. Polna 3; Karol Wrona, ul. Leśna 8; Ewa Nowak, ul. Kwiatowa 14, wszyscy Jasna Dolina; adres do korespondencji: ul. Polna 3, Jasna Dolina. Wnosimy o zmianę ustawy dotyczącej limitów prędkości na drogach w całym kraju. Uzasadnienie: bezpieczeństwo wszystkich pieszych jest bardzo ważne. Podpis: Anna Maj. 3 grudnia 2026 r.

Podgląd • Pierwsza Ławka

			• Poprawiają własną petycję na podstawie uwag.
40–43 min	Co dalej z petycją? Terminy i wyszukanie ustawy (EO.IV.F2)	• Pokazuje na tablicy oś czasu: złożenie → ewentualne wezwanie do uzupełnienia (do 30 dni na wezwanie, 14 dni na uzupełnienie) → rozpatrzenie bez zbędnej zwłoki, nie później niż w 3 miesiące → zawiadomienie o sposobie załatwienia z uzasadnieniem; sposób załatwienia nie może być przedmiotem skargi. • Prosi pary o znalezienie w internetowej bazie aktów prawnych (ISAP lub api.sejm.gov.pl) ustawy o petycjach i podanie jej publikatora; zwraca uwagę, że Konstytucja jest nad ustawą (art. 8 ust. 1).	• Wyszukują ustawę i zapisują publikator. • Zadają pytania o oś czasu.
43–45 min	Podsumowanie i bilet wyjścia	• Prosi o ułożenie pytania do siebie: „Co musi mieć moja petycja, żeby nie została pozostawiona bez rozpatrzenia?” i odpowiedź jednym zdaniem. • Informuje, że o wysłaniu prawdziwej petycji decyduje klasa wspólnie z nauczycielem, i przypomina, że wtedy dane osobowe podaje się tylko za zgodą osób i w uzgodnieniu ze szkołą.	• Zapisują pytanie i odpowiedź na karteczce. • Oddają petycje nauczycielowi.

RÓŻNICOWANIE: JAK DOSTOSOWAĆ LEKCJĘ

- Ułatwienie: zespół pracuje na wzorze z wpisanymi już rubrykami; dostaje gotowe zdania otwierające żądanie („Wnosimy o …”) i uzasadnienie („Uzasadnienie: …”).
- Utrudnienie: zespół formułuje dwie wersje żądania – szerszą i węższą – i uzasadnia, którą wybrał oraz dlaczego mieści się w kompetencjach rady gminy.
- Dla szybszych: zespół przygotowuje pytanie do przedstawiciela rady gminy o przebieg rozpatrzenia petycji i listę dokumentów, które mogą pojawić się na stronie internetowej urzędu (art. 8).

TYPOWE TRUDNOŚCI UCZNIÓW

- Uczniowie piszą zbyt ogólne żądanie („poprawić bezpieczeństwo”) – poprosić o wskazanie jednego działania, które gmina może wykonać.
- Mylenie petycji ze skargą i wnioskiem – wyjaśnić, że art. 63 wymienia wszystkie trzy, a lekcja dotyczy petycji i jej wymogów z ustawy o petycjach (art. 2 ust. 2: interes publiczny, własny albo osoby trzeciej za jej zgodą).
- Brak świadomości, że dane osobowe podlegają ochronie – przypomnieć o wymyślonych danych w ćwiczeniu i o zgodzie z art. 4 ust. 3.

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Mój głos w sprawie publicznej – jak napisać skuteczną petycję do rady gminy – scenariusz lekcji, edukacja obywatelska, klasa 2 LO i technikum

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- metryczka lekcji: metody, formy pracy i środki dydaktyczne,
- cele lekcji oraz cele w języku ucznia,
- wymagania z podstawy programowej: EO.IV.7; EO.IV.8; EO.IV.F2; EO.D.8,
- kryteria sukcesu (NaCoBeZU) do zapisania na tablicy,
- gotowe materiały do wydruku: wzory, karty, formularze i przepisy do pracy na lekcji,
- przebieg lekcji minuta po minucie – w tabeli: co robi nauczyciel, co robią uczniowie,
- wskazówki różnicowania, typowe trudności uczniów i sposoby sprawdzenia, czy cel lekcji został osiągnięty,
- załącznik: karta pracy dla ucznia (6 zadań, 14 pkt) z pełnym kluczem odpowiedzi.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-edukacja-obywatelska-scenariusz-klasa-2-petycja-do-rady-gminy